

Сидоренко О.П.

Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД

РОЗВИТКУ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ЗАСОБОМ БІЗІБОРД

У роботі представлено особливості психолого-педагогічного супроводу розвитку дітей раннього віку засобом бізіборд. Доведено, що різноманітність форм роботи у закладах дошкільної освіти дозволяють використовувати бізіборди з будь-яким видом діяльності як у закладі дошкільної освіти, так і удома. Описано особливості формування сенсорно-пізнавальної компетенції дітей дошкільного віку засобом бізіборд. Розкрито функції педагогів, батьків і дітей у процесі роботи з бізібордом. Охарактеризовано базові особливості використання бізібордів у закладах дошкільної освіти.

***Ключові слова:** бізіборд, психолого-педагогічний супровід, розвиток дітей раннього віку.*

Актуальність дослідження. Сучасні умови провокують необхідність новітніх підходів у роботі з дітьми дошкільного віку. Діяльність вихователя має бути спрямована на формування психічних процесів відповідно до віку дитини і за необхідності їх корекцію. Основна увага вихователів має приділятися розвитку сенсорної сфери дошкільників у відповідності з віком.

Базовий компонент дошкільної освіти в Україні [2], програма «Дитина» [3] виокремлюють сенсорний розвиток як основу формування всіх компетентностей дитини дошкільного віку. Тому кожна діюча комплексна освітня програма для дітей дошкільного віку в Україні у своїй структурі містить завдання для розвитку сенсорної сфери.

У програмі «Дитина» освітні завдання організації життєдіяльності дитини раннього віку в сенсорно-пізнавальному просторі спрямовують вихователів на збагачення досвіду дітей різноманітними сенсорними враженнями, розвиток відчуття та сприймання (зорові, слухові, дотикові та ін.), залучення дітей до сенсорних дидактичних ігор, різноманітних дій з предметами та іграшками, вправляння у групуванні предметів за певними сенсорними ознаками: кольором, величиною, формою та створення ситуацій, які спонукають дитину до виділення цих ознак предметів [3].

Сьогодні існує ціла система професійної діяльності, спрямованої на створення максимально сприятливих умов для успішного формування сенсорно-пізнавальної компетентності, виховання і розвитку кожної дитини, розкриття і реалізації її особистісного потенціалу – психолого-педагогічний супровід дитини.

Сучасним засобом формування сенсорно-пізнавальної компетентності дитини раннього віку є бізіборд. Використання бізібордів полягає у наданні диференційованої допомоги індивідуально кожній дитині. Виокремимо, діти потребують допомоги вихователя або дорослого у розвитку освітніх можливостей. Саме для розвитку освітніх можливостей дітей раннього віку була створена розвивальна дошка (бізіборд).

Основна частина. Сучасна необхідність вибору дидактичного матеріалу, який би всебічно розвивав особистість дитини у закладі дошкільної освіти, спровокувала активне використання бізібордів. Окремі аспекти роботи з бізібордами в закладах дошкільної освіти досліджують науковці, такі як: Ю. Буркова [4], Ж. Грядовкіна [6], О. Решетняк [6], О. Швець [9] та ін.

Метою дослідження – характеристика базових особливостей використання бізібордів у закладах дошкільної освіти для розвитку сенсорно-пізнавальної компетентності дітей раннього віку.

В сучасних умовах важливо зосереджувати увагу вихователів на пошуках шляхів взаємодії з батьками, виборі оптимальних рекомендацій щодо організації спільної з дітьми діяльності та допомозі їм у тому, щоб спокійно сприймати своїх дітей.

Слід пам'ятати, що сьогодні існує багато можливостей для розвитку дітей, але їх, на жаль, недостатньо. Це вимагає зовсім іншої методології, планування роботи та різних типів завдань і видів діяльності вихователем. Психолого-педагогічний супровід є не простим поєднанням різноманітних методів діагностико-корекційної роботи з дітьми, а виступає у ролі комплексної технології, де застосовується особлива культура підтримки і допомоги дитині у вирішенні завдань особистісного розвитку, виховання, соціалізації.

Варто виокремити, що вихователь під час психолого-педагогічного супроводу, повинен не лише володіти здатністю до системного аналізу проблемних ситуацій, програмування і планування діяльності, а й різноманітними методиками діагностики і корекції, зокрема, засобом бізіборд.

Бізіборд (busy – зайнятий, board – дошка) – розвиваюча ігрова панель (дошка) з розвиваючими деталями, призначена для дітей від 7-8 місяців і до 3 років. Це ігрова панель, найчастіше зроблена з дерева, на якій закріплені різні деталі, які допомагають малюку розвивати моторику та знайомлять його з навколишнім світом, з тими речами, які зустрічаються в побуті [10, с. 1].

Зауважимо, що кожна частина бізіборду ознайомлює дитину з необхідними їй речами: замки, блискавки, шпінгалети, меблева фурнітура, вилки і розетки, дверними або віконними петлями.

Під час психолого-педагогічного супроводу використання бізіборду розвиває самостійність дитини і логічне мислення, концентрацію та терпіння, розвиває дрібну моторику рук, творчу уяву, дослідницькі уміння, формується бажання вчитися новому.

Варто розглянути відмінності у сучасних бізібордах. Сьогодні торгова мережа пропонує односторонні або двосторонні бізіборди, у вигляді книжок чи просто об'ємні. Односторонні – це бізіборди, що зроблені на одній частині дошки. Як показує практика такі види бізібордів є зручними у ігровій діяльності на підлозі. Стосовно розміру, виокремимо, вони бувають різні.

У сучасних закладах дошкільної освіти можна зустріти бізіборди середнього розміру. Вони мають оптимальне співвідношення розміру, ціни та наповненості необхідними елементами. Як показує сучасна практика, діти дошкільного віку проводять багато часу з бізібордом, ніж з іншими іграшками.

Наголосимо на вміннях, які формуються під час використання бізіборду (див. рис. 1).

Рис. 1. Вміння, які формуються під час використання бізіборду

Висвітливо ще один спосіб ефективного використання бізіборду під час психолого-педагогічного супроводу – застосування художніх творів у поєднанні з бізібордами. Використання художньої літератури має значний виховний вплив на дітей. Цей вплив простежується у збагаченому словниковому запасі, у розвитку фонетичної і лексичної виразності й образного мовлення дитини.

Розповідаючи казку, вихователь використовує бізіборд, де зображені герої казки і необхідні речі. Звернемо увагу, що об'єкти на бізіборді мають бути досить великого розміру, задля кращого візуального ефекту. Можна запропонувати дитині допомогти вихователю, показати, куди приліпити наліпки. Зауважимо, дитині цікаво працювати під керівництвом дорослого, вона починає освоювати гармонію між предметами, їхню взаємозалежність.

Висновок. Для розвитку дітей раннього віку, вихователі закладів дошкільної освіти повинні використовувати найбільш

ефективні й дієві засоби виховання. У центрі всієї освітньої системи є дитина. Саме навколо неї створюється спеціальне розвивальне середовище, у якому вона живе і вчиться самостійно.

Розвивальне середовище, створене для дитини, удосконалює фізичний розвиток, формує компетентності, зокрема, сенсорно-пізнавальну, що відповідає віку, надає життєвий досвід, навчає упорядковувати і зіставляти різні предмети і явища.

Основою успішного психолого-педагогічного супроводу дитини є співпраця всіх учасників освітнього процесу: вихователів, практичних психологів, батьків. Тому, з одного боку, потрібно удосконалювати фахову майстерність педагогів, зокрема поглиблювати їхні знання про особливості психічного розвитку та формування особистості дітей, вчити розуміти стан дітей. З іншого боку, слід підвищувати психолого-педагогічну культуру батьків, залучати їх до спільної діяльності з педагогами.

На цьому етапі бізіборди стають все більш необхідними. Користування бізібордами покликане розвивати дитину, формувати сенсорно-пізнавальну компетентність, допомагати досліджувати і вивчати різні предмети в одному місці. Сенсорно-пізнавальна компетентність необхідна для побудови нейронних зв'язків мозку маленьких дітей. Формування сенсорно-пізнавальної компетентності дітей раннього віку за допомогою бізібордів включає активне застосування п'яти почуттів (смак, дотик, нюх, слух, зір), а також вестибулярну систему дитини.

Основним завданням вихователя закладу дошкільної освіти є зацікавлення дитини бізібордом та способами його використання. В умовах психолого-педагогічного супроводу, застосування бізібордів у закладах дошкільної освіти є основним засобом всебічного розвитку особистості дитини раннього віку.

Залучення дитини до використання різних деталей на бізіборді формує не тільки впевнену, здатну самостійно здобувати та використовувати знання особистість, а й сприяє активній взаємодії батьків і дитини, батьків і вихователя.

Список використаних джерел

1. Ачкасова В. М., Дроботій О. Л., Кривоніс М. Л. Сенсорний розвиток: з досвіду роботи. 5-6 (7) років. Х.: Видавництво «Ранок», 2012. 256 с. URL: <https://bookland.com/download/1/10/105349/sample.pdf>
2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція (2021). Наказ МОН № 33 від 12.01.2021 року. URL: <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/79142/>
3. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук.кер.проєкту В.О. Огнев'юк; авт.кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна [та ін.]; наук.ред. Г.В.Беленька. К.: Київ.ун-т ім.Б.Грінченка. – К.: Київ, ун-т ім.. Б. Грінченка, 2020. 440с.

4. Буркова Ю. Бізіборд – розвивальна дошка для дітей. *Дошкільне виховання*. 2018. № 5. С. 24-26
5. Герасимчук О. Бізіборди, або Як зайняти. *Палітра педагога*. 2017. № 5. С. 22-23.
6. Грядовкіна Ж., О. Решетняк. Через дію до пізнання: монтессорі підхід до організації предметно-маніпулятивної діяльності малюків. *Дошкільне виховання*. 2016. № 1. С. 15–19.
7. Навіщо потрібен бізіборд? [Електронний ресурс]. Режим доступу до публікації: https://kirovograd.babyservice.ua/staty/navischo_potriben_bizibord.html
8. Тесленко С. О. Особливості дистанційного навчання майбутніх вихователів до формування моральної готовності старших дошкільників до школи. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020 р., № 70, Т. 4. С. 145-150
9. Швець О. В. Використання поетичних творів у поєднанні з бізібордами в закладах дошкільної освіти як засіб всебічного та гармонійного виховання дитини. *Інноватика у вихованні: зб. наук. пр.* Рівне: РДГУ, 2018. Вип. 7. Том 1. С. 294–302.
10. Що таке бізіборд? [Електронний ресурс]. Режим доступу до публікації:

УДК 373(091)

Танько Т. П.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Тарарак Н. Г.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

ВНЕСОК ВІТЧИЗНЯНИХ ПЕДАГОГІВ У РОЗРОБКУ ПИТАНЬ ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО ТРУДОВОГО ВИХОВАННЯ

У статті аналізується внесок вітчизняних педагогів у розробку питань теорії та практики підготовки дошкільників до трудового виховання. З'ясовано, що розвитку питань підготовки дітей до праці сприяли: наукові розробки Володимира Мономаха, І. Гізеля, І. Посошкова, Г. Сковороди, К. Ушинського, С. Русової, Н. Лубенець та Т. Лубенця, організація педагогічних музеїв, клубів, дитячих майданчиків, різноманітних товариств, резолюції психолого-педагогічних з'їздів тощо. До перспективної тематики подальшого наукового пошуку віднесено порівняльний аналіз трудового виховання дошкільників на різних етапах розвитку суспільства.

Ключові слова: *трудове виховання, діти дошкільного віку, підготовка до праці, внесок вітчизняних педагогів.*

Постановка проблеми. Сьогодні Українській державі дуже потрібні висококваліфіковані робітничі кадри та творча інтелігенція. Зазначені завдання можуть успішно вирішити як заклади середньої, так і дошкільної освіти. Саме у дітей дошкільного віку необхідно виховувати любов до праці, що в подальшому сприятиме зростанню інтелектуального та економічного потенціалу суспільства.

Зміст трудового виховання дошкільників знайшов відбиття в